

УДК: 378.12

Т. І. Бондар

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ТЕОРЕТИЧНО-ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР «МОЖЛИВОСТІ Й ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ»

Забезпечити постійний розвиток громадянського суспільства і вирішити проблеми нації можуть тільки громадяни цієї країни. Тому сучасна система освіти України повинна спрямовуватися на вирішення поставлених завдань, а саме: створити необхідні умови для самореалізації особистості студентів, формування у них організаторських навичок, лідерських якостей, відповідальності за результат своєї праці. Перед молоддю України стоїть справді велике завдання – розбудувати суверенну, демократичну, соціальну і правову державу. Результат виконання завдання прямо пропорційно залежить від рівня громадянської зрілості та свідомості студентської молоді [1, 2, 3].

Щоб виховати високопрофесійного фахівця, окрім ґрунтовних знань, потрібно створити умови для спілкування з оточуючими, роботи в команді, виховання відповідальності. Вивчаючи досвід вищих навчальних закладів Європи та США, науковці зазначають, що саме студентське самоврядування забезпечує розвиток творчої особистості, відповідального громадянина, висококваліфікованого фахівця. Відзначаючи вплив студентського самоврядування у вищих навчальних закладах США на виховання відповідальності молоді, його вважають невід'ємною частиною, важливим фактором діяльності вищого навчального закладу.

Успішним у впровадженні молодіжної політики та розвитку студентського самоврядування можна вважати Європейський університет, провідний елітний ВНЗ, який здобув високий авторитет серед освітніх та ділових кіл України. Ректором університету є професор Тимошенко Іван Іванович, який також є головою Асоціації навчальних закладів України приватної форми власності. Основною метою діяльності Європейського університету є формування освіченої, професійної еліти України, вільної і творчої, здатної до самостійного мислення та активної в діях. Для цього Асоціація вищих навчальних закладів України приватної форми власності та, зокрема, Європейський університет щорічно з 1998 року проводить для студентів вітчизняних вищих навчальних закладів усіх форм власності теоретично-практичний семінар, накопичуючи значний досвід із питань розвитку студентського самоврядування, виховання організаторських здібностей лідерів студентського самоврядування, вдосконалення їх творчого потенціалу.

2011 рік не виявився винятком. Цього року теоретично-практичний семінар «Можливості і проблеми розвитку інновацій студентського самоврядування» тривав з 27 по 31 січня на базі відпочинку Європейського університету, що на горі Бескид, серед ма-

льовничих Карпат, у Закарпатській обл. Традиційно організаторами семінару виступили Європейський університет, Асоціація навчальних закладів України приватної форми власності, Міністерство освіти і науки України, Всеукраїнська студентська рада. Мета семінару: формування нової української еліти, самореалізація наукового, творчого, організаційного потенціалу молоді, створення умов для організованого дозвілля та спілкування молодих людей, а також захист своїх прав і інтересів та налагодження співпраці між органами студентського самоврядування.

Програма семінару охоплювала питання основ організації студентського самоврядування: лідерство, взаємодія з адміністрацією, комунікація, планування діяльності осередків студентського самоврядування; захист прав студентів; здоровий спосіб життя — профілактика ВІЛ-СНІД; негативний вплив паління, алкоголю та наркотиків на молодь; PR в органах студентського самоврядування.

У роботі семінару брали участь голови студентських самоврядних організацій, їх заступники, активісти та члени студентського самоуправління з Європейського університету м. Києва, 24 філій Європейського університету у містах Миколаєві, Севастополі, Ялті, Вінниці, Черкасах, Запоріжжі, Донецьку, Конотопі, Нікополі, Одесі, Пирятині, Полтаві, Рівному, Херсоні, Тернополі, Умані, Чернігові, а також студенти Вісконсінського міжнародного університету (США) в Україні, Київського національного університету культури і мистецтв, Черкаського державного технологічного університету, Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія», Макіївського економіко-гуманітарного інституту. Усього налічували 100 учасників семінару.

Організатори семінару 2011 року — молоді, сповнені ентузіазму і натхнення і водночас досвідчені керівники, з досвідом роботи в організації студентського самоврядування: виконавчий директор Асоціації навчальних закладів України приватної форми власності Коломієць Євген Борисович та декан юридичного факультету Європейського університету Бутенко Андрій Петрович.

Програма семінару охоплювала важливі для розвитку студентського самоврядування питання і була ретельно підготовлена тренерами Спілки ініціативної молоді, студентами та викладачами. Варто звернути увагу та те, що більшість тренінгів підготували колишні активні студенти, члени студентського самоврядування, які у свій час були незмінними учасниками семінару, а нині успішні фахівці в різних галузях народного господарства країни: Рашевський Євгеній Валерійович, Щербик Кирило Ігоревич, Проданець Микита Андрійович. Вони, як ніхто інший, знали, які питання хвилюють сучасних лідерів, і намагалися залучити до обговорення усіх учасників семінару, щоб разом виробити спільні рішення.

Проданець Микита, незмінний активний учасник минулих теоретично-практичних семінарів, організованих Асоціацією, а нині член правління Дніпропетровського обласного осередку ВМГО «Демократичний Альянс», координатор Дніпропетровського міського центру волонтерів, запропонував тренінг з питання соціально-активної життєвої позиції та змусив замислитися, чому здебільшого молодь вважає соціально-активну життєву позицію утопією, а не шансом для змін на краще.

Тренінг «Основи командної взаємодії» провела Гога Наталія Павлівна, заступник декана факультету «Референт-перекладач», викладач кафедри загальної та приклад-

ної психології Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія». Основна мета тренінгу — навчити студентів працювати в команді. Студенти вправлялися у відпрацюванні комунікативних умінь, розвитку активного та пасивного видів слухання, навчалися різних типів поведінки в команді. Набуті уміння студенти зможуть використовувати як у навчальній діяльності, так і в реальному житті.

Бутенко Вячеслав Вікторович звернув увагу активістів на важливість поточного та перспективного планування роботи. Дискусія охоплювала питання постановки цілей, деталізації планів, виявлення пріоритетів та ранжування справ щодо їх важливості та терміновості. Тренер намагався навчити студентів правильно розподіляти час між особистими, професійними, соціальними та універсальними цілями та застерігав уникати переповнення однієї з категорій, що неминуче може привести до розбалансованості життя взагалі.

Результати наукових досліджень з питання виховання відповідальності членів студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України представила кандидат педагогічних наук, старший викладач Черкаського державного технологічного університету Бондар Тамара Іванівна у тренінгу «Студентське самоврядування як середовище виховання відповідальності». Вивчаючи досвід становлення та розвитку студентського самоврядування у вищих навчальних закладах США та України, Бондар Т.І. зацентувала увагу на тому, що відповідальність починається з усвідомлення мети діяльності студентського самоврядування та повноважень членів ОСС.

Лідери студентського самоврядування дали визначення відповідальності. Згідно з власним досвідом студентів, відповідальність — це усвідомлення власних вчинків та їх наслідків, можливість діяти та приймати рішення, виконання поставлених завдань у чітко визначений термін, реальне оцінювання можливостей та результат виконання. Для багатьох студентів відповідальність — це совість, фактор, який змушує виконувати роботу якісно, уміння довести роботу до завершення, навіть якщо дуже важко, але не підвести людей, які покладаються на тебе. Формулювання визначення відповідальності притягують щирістю і вселяють надію на те, що ці молоді люди так же само на практиці доводять розуміння сутності терміну

Як підтверджує досвід, студентські самоврядні організації в Україні мають низку проблем, пов'язаних з відсутністю демократичних традицій роботи, швидкою зміною лідерів, відсутністю оперативної інформації про стан розвитку студентського самоврядування на місцях. Бондар Т.І. звернула увагу учасників семінару на необхідність проведення моніторингу діяльності ОСС у вищих навчальних закладах України для того, щоб вивчити сучасний стан студентського самоврядування, розробити спільні критерії оцінювання ефективності ОСС, дослідити механізми комунікації в аспекті студент-ОСС-викладач-адміністрація.

Крім науково-практичної складової семінару, значну увагу приділено розважальним програмам. Студенти проводили вечори відпочинку: вечір знайомств «А ось і ми», «Зимова історія», «Зірка Едельвейсу», «Стиляги» (Артеменко Олена Іванівна), грали в рухливі ігри, проводили різноманітні конкурси. Підготовка до розважальних програм тематичного спрямування вимагала творчого мислення, злагодженості в командах та почуття гумору. Така форма роботи є дуже корисною, оскільки учасники семінару ма-

ли змогу познайомитися ближче, розкрити таланти, одержати задоволення від спілкування та збагатити свої знання досвідом проведення розважальних програм. Тренери не залишилися в стороні, а також підготували власне бачення роботи семінару у жартівливій формі, чим викликали шквал аплодисментів та вибухи сміху.

За традицією учасники семінару відвідали водоспад «Шепіт», прогулялися мальовничими стежинами парку, насолодилися замріяним спокоєм струнких смерек, прокатилися канатною дорогою. Добравшись до вершини гори, відчули свободу та безмежну силу творця природи, погрілися під сонцем вершин, скуштували глінтвейну, ну і, звичайно, купили сувеніри та зробили сотні прекрасних фотознімків.

По закінченні роботи учасникам Всеукраїнського теоретично-практичного семінару учасникам вручено сертифікати про участь у семінарі; тренерів відзначено листами подяки та надіслано листи подяки ректорам відповідних вищих навчальних закладів за підтримку ініціатив Асоціації та участь в організації і проведенні семінару; активних, ініціативних лідерів нагороджено грамотами.

Підсумовуючи роботу Всеукраїнського теоретично-практичного семінару, слід виділити його характерні риси:

- високий рівень організації семінару, детальність та насиченість програми заходу;
- високий професіоналізм тренерів, майстерне володіння методикою проведення тренінгів, глибоке знання предмету, вміння зацікавити слухачів;
- активність учасників семінару під час виконання завдань, жваве обговорення дискусійних питань, бажання поділитися власними ідеями, повага до думки інших;
- можливість обмінятися ідеями, поспілкуватися з ровесниками, насолодитися мальовничими Закарпатськими краєвидами та позмагатися в умінні їздити на лижах і санках.

Підтвердженням значущості семінару слугують результати анонімного анкетування щодо доцільності проведення такого виду практичних занять.

1. *Бондар Т.І.* Студентське самоврядування у вищих навчальних закладах США: залучення студентів до участі в навчально-виховному процесі: Навч.-метод. реком. / Т.І. Бондар – К.: Вид.-во Європ. ун-ту, 2010. – 54 с.; 2. *Бондар Т.І.* Повноваження студентського самоврядування у системі вищої освіти США та України: Навч.-метод. реком. Т.І. Бондар – К.: Вид.-во Європ. ун-ту, 2011. – 104 с.; 3. Положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах. – Режим доступу: http://assambleya.at.ua/news/polozhennja_pro_studentske_samovrjaduvannja_u_vishhikh_navchalnih_zakladakh_ukrajini/2009-09-26-45.